

TUTKIMUSOSIO

Julkaistavissa 1.9.2018

Satakunnan maakuntapuntari 2018, KAKS – Kunnallisan kehittämissäätiön kyselytutkimus satakuntalaisten mielipiteistä:

Satakuntalaiset kantavat huolta viljelijöiden ja huono-osaisten elinoloista

Satakunnan asukkaat kantavat huolta viljelijöiden ja huono-osaisten elinoloista. Hyvätuloisten uskotaan pärjäävän tulevaisuudessa entistä paremmin, käy ilmi KAKS – Kunnallisan kehittämissäätiön maakunnan asukkaiden näkemyksiä kartoittavasta tutkimuksesta.

Satakuntalaiset suhtautuvat maakuntauudistukseen myönteisemmin kuin suomalaiset keskimäärin. Sote-uudistuksen jälkeen kunnille jäävät tehtävät halutaan kuitenkin säilyttää kunnilla.

Satakuntalaiset pitävät maakuntavaaleja hyvänä asiana ja tärkeämpänä kuin eurovaaleja. Äänioikeuttaan käyttäisi lähes kaksi kolmesta. Joka kymmenes voisi lähteä ehdolle maakuntavaaleihin kysyttäessä, maakunnan lautakuntiin yksi viidestä. Aloiteoikeutta maakunnan toimintaa koskevissa asioissa toivoo kaksi kolmesta.

Yli puolet satakuntalaisista haluaisi valita myös maakuntajohtajan suoralla vaalilla.

Satakuntalaiset suhtautuvat maakuntavaltuuston toimintamahdollisuuksiin jonkin verran epäuskoisemmin kuin kansalaiset keskimäärin. Yli puolet arvelee, että valtuusto ajaa lähinnä suurten kaupunkien etuja.

Satakunnassa luotetaan neuvola- ja yleislääkäripalveluissa julkiseen palveluntarjontaan, erikoislääkäripalveluissa puolestaan yksityiseen.

Tuoreimmassa maakuntiin kohdistetussa tutkimuksessa asukkaat puntaroivat elinolojen kehitystä maakunnassa, alueellista itsehallintoa, osallistumista ja kansalaisten vaikutusmahdollisuuksia sekä sote-palveluiden valinnanvapautta. Tässä yhteenvedossa tarkastellaan tiivistetysti keskeisiä tutkimuksen tuloksia Satakunnan osalta.

Viljelijöiden ja huono-osaisten elinolot huolettavat Satakunnassa

Näkemyksiä oman maakunnan elinolojen kehityksestä selvitettiin tutkimuksessa siten, että vastaajille esitettiin lista väestöryhmiä. Heiltä kysyttiin, millaiseksi näkevät

näiden väestöryhmien elinolojen kehittyvän omassa maakunnassa seuraavan kymmenen vuoden aikana.

On vain yksi väestöryhmä, jonka kohdalla enemmistö (67%) Satakunnan asukkaista odottaa elinolojen kehittyvän parempaan suuntaan, hyvätuloiset.

Viiden väestöryhmän elinolojen otaksutaan maakunnassa kulkevan vääjäämättömästi huonompaan suuntaan. Nämä ovat huonotuloiset (73 %), viljelijät (69 %), eläkeläiset/ikäntyneet (67 %), maaseudulla asuvat (66 %) ja työttömät (65 %).

Satakunnan asukkaiden odotukset eri väestöryhmien elinolojen muutoksesta poikkeavat jonkin verran koko maan väestön keskiarvosta. Hieman keskimäärää enemmän pessimistisiä odotuksia kohdentuu viljelijöiden ja huonotuloisten asemaan.

Suoria maakuntavaaleja kannatetaan – rajoja ehdokkaaksi asettautumiselle

Tutkimuksessa selvitettiin mielipiteitä maakuntavaaleista ja maakuntavaltuustosta. Selvä enemmistö (76 %) satakuntalaisista pitää hyvänä sitä, että kansalaiset voivat vastaisuudessa valita päättäjät maakuntiin suorilla vaaleilla. Reilu neljännes (28 %) satakuntalaisista sanoo, että kunnanvaltuustojen pitäisi valita päättäjät maakuntaan kuntakohtaisten kiintiöiden puitteissa.

Satakunnassa asuvat ovat taipuvaisia rajaamaan maakuntavaaliehdokkaaksi asettautumista. Kolme neljästä (74 %) katsoo, että samojen ihmisten ei pidä olla päättämässä valtakunnan, maakuntien ja kuntien asioista. Kaksi viidestä (43 %) ilmoittaa, että ehdokkuuden rajaaminen eri vaaleissa olisi epädemokraattista.

Enemmistö (58 %) epäilee, että maakuntavaltuustolla ei tule olemaan todellista päätösvaltaa. Enemmistö (58 %) arvioi maakuntavaltuuston ajavan suurten kaupunkien etuja. Vain vajaa kolmannes (31 %) uskoo, että maakuntavaltuusto kykenee toimimaan vastuuntuntoisesti koko maakunnan edun huomioon ottaen. Reilu kolmannes (36 %) arvioi, että maakuntavaltuusto tulee olemaan kansalaisten vaikutusmahdollisuuksien toimiva väylä.

Satakunnassa asuvat suhtautuvat maakuntavaltuuston toimintamahdollisuuksiin hieman epäuskoisemmin kuin kansalaiset koko maassa keskimäärin.

Enemmistö haluaa oman maakunnan

Suhtautumista maakuntauudistukseen ja maakunnalliseen itsehallintoon selvitettiin kuudella asenneväittämällä. Vähän alle puolet (44 %) Satakunnan asukkaista pitää nykyistä 18 maakunnan jakoa hyvänä perustana sote- ja maakuntauudistukselle. Enemmistölle (58 %) on kuitenkin tärkeää, että oma maakunta on yksi uudistuksessa perustettavista maakunnista.

Kaksi viidestä Satakunnassa (40 %) yhtyy väittämään, jonka mukaan ”maakunnilla tulee olla samanlainen itsehallinto kuin kunnilla nykyisin”. Eri mieltä on alle

kolmannes (30 %). Vain reilu neljännes (29 %) Satakunnan asukkaista ilmoittaa, että maakunnat eivät tarvitse minkäänlaista itsehallintoa. Neljännes (26 %) kannattaa ja lähes joka toinen (46 %) vastustaa maakuntien toiminnan rahoittamista vastaisuudessa maakuntaverolla.

Satakunnan asukkaat suhtautuvat maakuntauudistukseen myönteisemmin kuin suomalaiset keskimäärin.

Vajaa kolmannes siirtäisi jatkossa elinkeinojen edistämisen maakunnan vastuulle

Tutkimuksessa vastaajille esitettiin joukko sote-uudistuksen jälkeen kunnille jääviä tehtäviä. Heiltä kysyttiin, mitkä kaikki kunnille jäävistä tehtävistä ovat sellaisia, jotka tulisi myös siirtää maakunnan vastuulle.

Eniten kannatusta saa elinkeinojen edistäminen (yritysten toimintaedellytykset, yritysneuvonta jne.), jonka vajaa kolmannes (30 %) olisi valmis luovuttamaan maakunnalle. Neljännes (24 %) luovuttaisi kulttuuripalvelut maakunnalle.

Satakunnan asukkaiden keskuudessa on keskimäärää enemmän niitä, jotka eivät pysty ottamaan kantaa kysymykseen kuntien tehtävien siirtämisestä maakuntien vastuulle.

Maakuntavaaleissa äänestämisen tärkeämpää kuin eurovaaleissa

Vastaajilta kysyttiin, kuinka tärkeiksi he kokevat eri tavat vaikuttaa päätöksiin ja toimintatapoihin hallinnon eri tasoilla. Vastaajat arvioivat jokaista vaikuttamiskeinoa erikseen neliportaisella asteikolla.

Selvästi tärkeimmäksi vaikuttamisen kanavaksi kysytyistä koetaan äänestämisen eduskuntavaaleissa. Vähintään melko tärkeänä tätä pitää enemmän kuin neljä viidestä (83 %).

Mahdollisuutta äänestää kuntavaaleissa pitää tärkeänä kolme neljästä (76 % tärkeä tapa) väestöstä. Äänestämisen maakuntavaaleissa viehättää Satakunnassa kahta kolmesta (63 %).

Satakunnan asukkaiden mielestä äänestämisen eri vaaleissa on hieman vähemmän tärkeää kuin maan asukkaiden keskuudessa keskimäärin.

Satakuntalaiset suhtautuvat luottamustehtäviin varauksellisemmin

Eniten halukkuutta kohdentuu kunnallisten lautakuntien jäsenyyksiin. Niissä toimimista pitää periaatteessa mieluisana yksi neljästä (26 %) satakuntalaisesta. Jonkin verran vähemmän kiinnostusta kohdentuu maakunnallisen toimielimen (esim. lautakunta) jäsenyyteen (erittäin tai melko mieluinen 22 %) ja maakuntavaaliehdokkuutta kohtaan (12 %). Satakunnan asukkaat ovat jonkin verran vähemmän kiinnostuneita luottamustehtävistä kuin kansalaiset keskimäärin.

Satakunnassa luotetaan neuvola- ja yleislääkäripalveluissa julkiseen

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennemuutoksen (soteuudistus) yhteydessä on puhuttu valinnanvapaudesta. Käytännössä tämä tarkoittaisi, että julkisesti rahoitettuja sosiaali- ja terveyspalveluja voisivat jatkossa tarjota asiakkaalle julkiset ja yksityiset toimijat (kuten yritykset, järjestöt ja säätiöt).

Seitsemästä palvelusta viisi on sellaista, joissa julkiseen luotetaan enemmän kuin yksityiseen. Nämä ovat äitiys- ja lastenneuvolapalvelut (57 % valitsisi julkisen, 11 % yksityisen), yleislääkäripalvelut (48 % julkinen, 26 % yksityinen), ikääntyneiden kotihoito (42 % julkinen, 25 % yksityinen) ja palveluasuminen (35 % julkinen, 30 % yksityinen) sekä fysioterapiapalvelut (36 % julkinen, 27 % yksityinen).

Yksityisiin palveluihin kohdentuu enemmän kiinnostusta erikoislääkäripalveluissa (47 % valitsisi yksityisen, 29% julkisen). Hammashoidossa syntyy tasatulos. Julkiseen ja yksityiseen luottavia löytyy käytännössä yhtä paljon.

Satakunnassa asuvat suhtautuvat valinnanvapauteen kutakuinkin samalla tavoin kuin väestö maassamme keskimäärin. Hieman keskimäärää enemmän Satakunnassa kuitenkin luotetaan yksityisiin palveluihin, kun kyse on erikoislääkäripalveluista. Fysioterapiapalveluissa valitaan julkinen useammin kuin muualla maassamme.

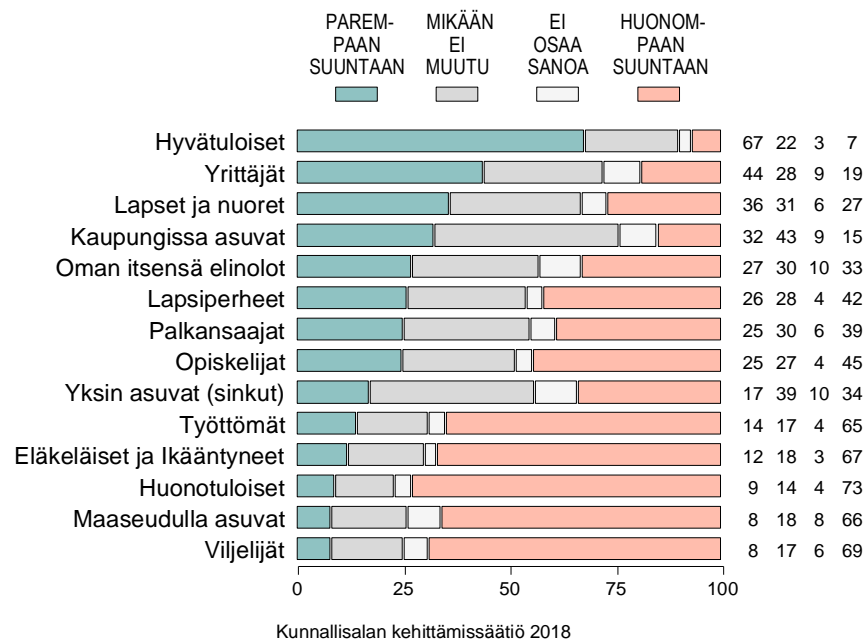
Tutkimuksen toteutus

KAKS – Kunnallisan kehittämissäätöön tutkimuksen toteutti Kantar TNS Oy. Tutkimusaineisto on koottu internetpaneelissa toukokuussa 2018. Haastatteluja tehtiin Satakunnassa 243. Vastaajat edustavat maakunnan 18 - 79 vuotta täyttäneitä väestöstä. Tutkimuksen tulosten virhemarginaali on Satakunnassa suurimmillaan noin viisi ja puoli prosenttiyksikköä suuntaansa.

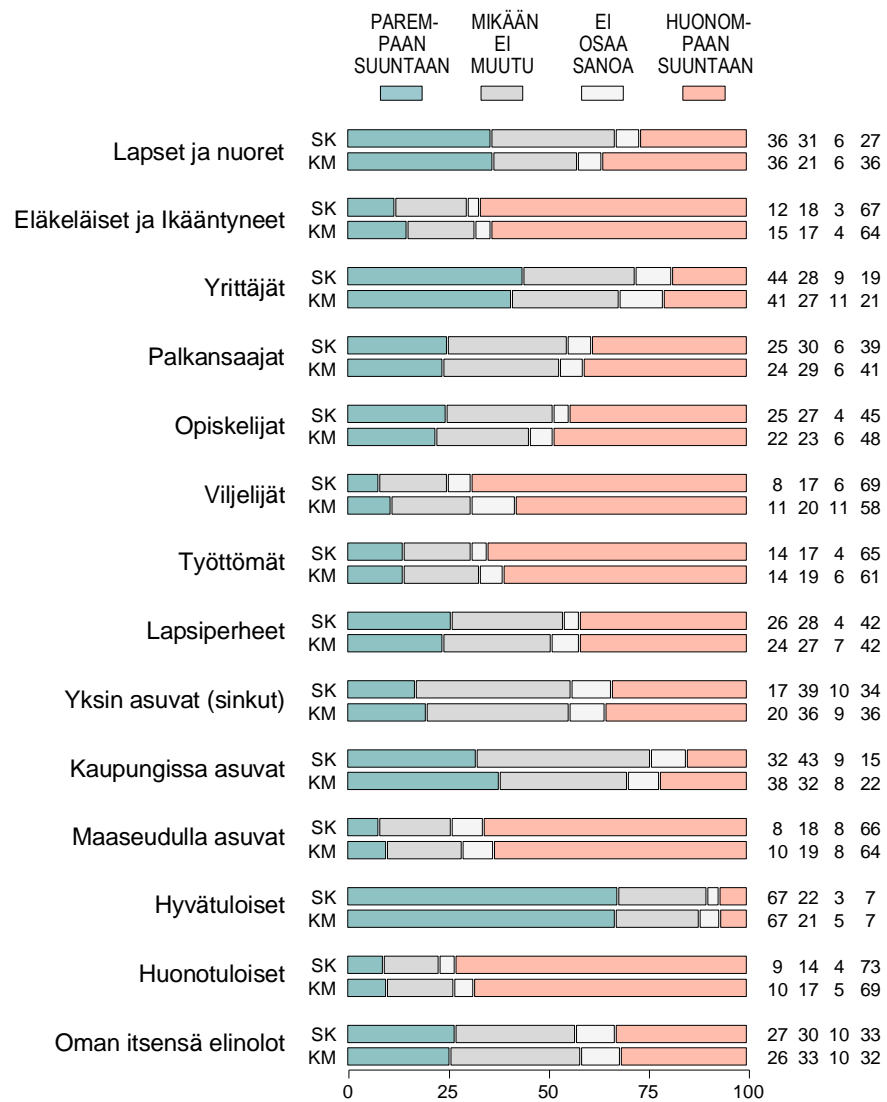
Maakunnan asukkaiden käsityksiä on verrattu koko maan 18 - 79 vuotta täyttäneitä väestöstä edustavaan aineistoon. Koko maan väestöstä edustava vertailuaineisto sisältää 6.193 haastattelua. Koko maata edustavassa aineistossa virhemarginaali on noin yksi prosenttiyksikkö suuntaansa.

Lisätietoja: Asiamies Antti Mykkänen, 0400 - 570087.

Kuvio 1-3. JOS AJATTELEE 10 VUOTTA ETEENPÄIN, MILLAISIKSI ARVIOI ERI VÄESTÖRYHMIEN ELINOLOJEN KEHITTYVÄN OMASSA MAAKUNNASSAAN: SATAKUNTA (%).

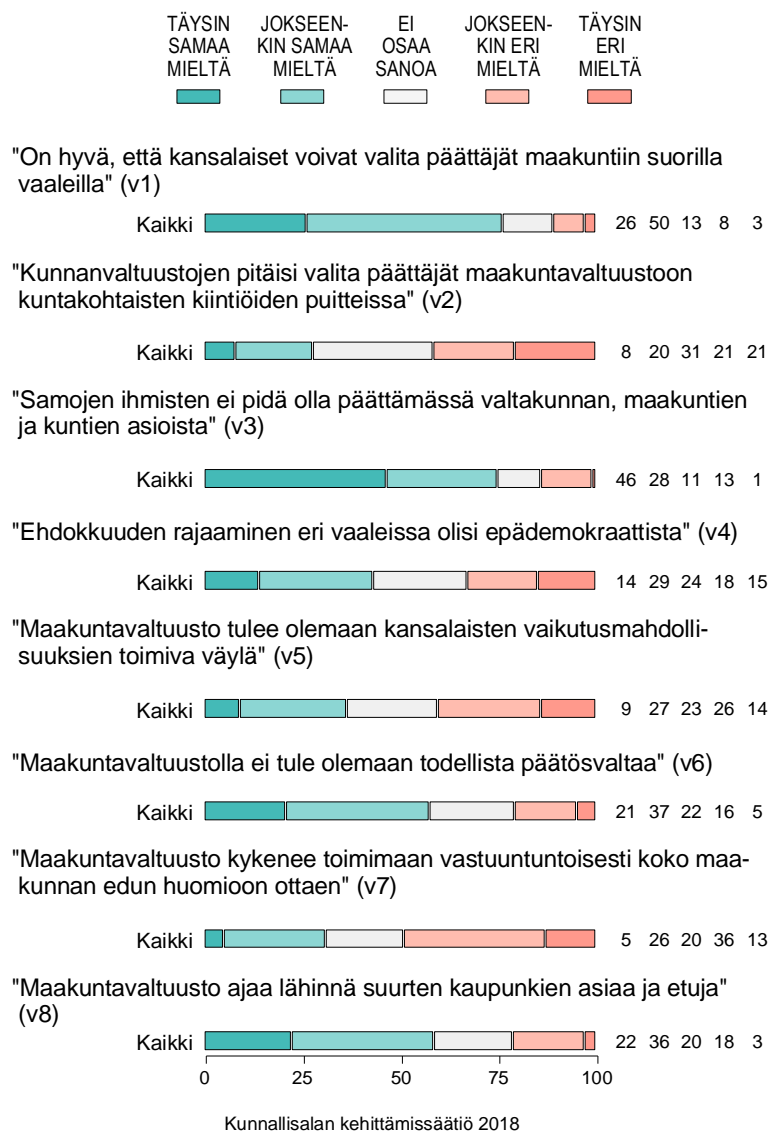

Kuvio 1-3v. MITEN ARVIOI VÄESTÖRYHMIEN ELINOLOJEN KEHITTYVÄN
MAAKUNNASSA: SATAKUNTA (SK) vs. KOKO MAA (KM, %).

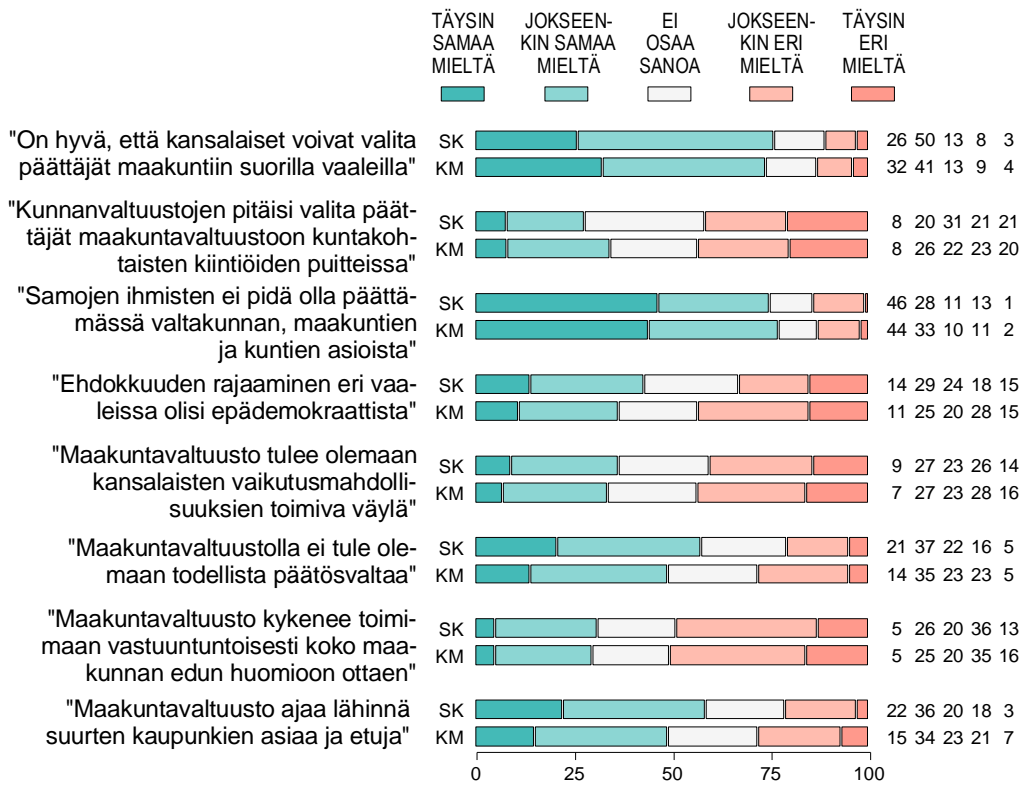

Kunnallisan kehittämissäätiö 2018

Kuvio 2-3. SUHTAUTUMINEN MAAKUNTAVAALEJA JA -VALTUUSTOJA KOSKEVIIN VÄITTÄMIIN: SATAKUNTA (%).

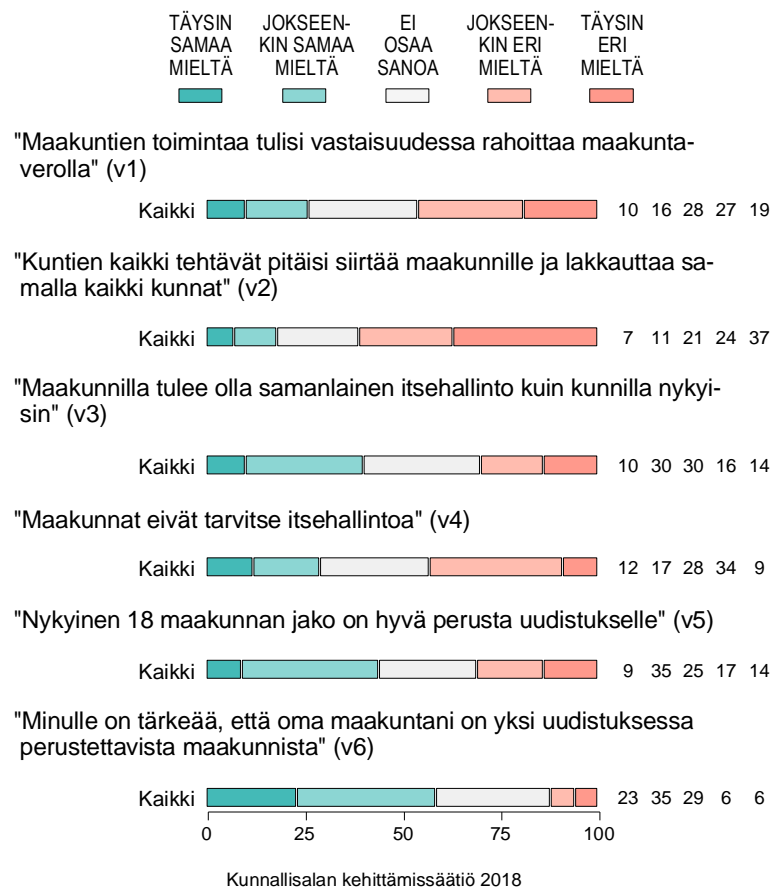

Kuvio 2-3v. SUHTAUTUMINEN MAAKUNTAVAALEJA JA -VALTUUSTOJA KOSKEVIIN VÄITTÄMIIN: SATAKUNTA (SK) vs. KOKO MAA (KM, %).

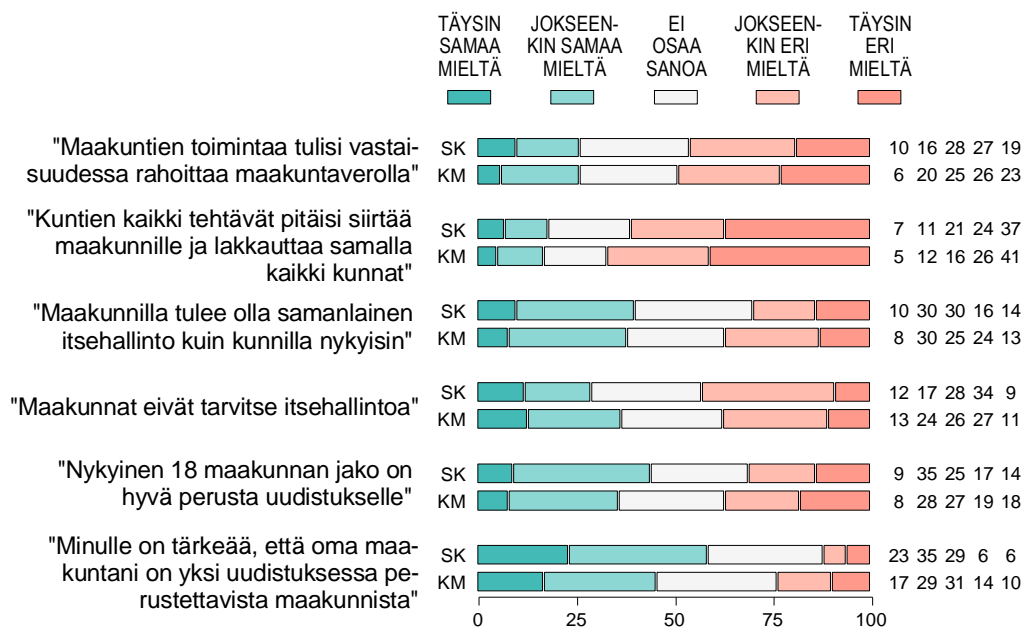

Kunnallisalan kehittämissäätiö 2018

Kuvio 3-3. SUHTAUTUMINEN MAAKUNTAHALLINTOA KOSKEVIIN VÄITTÄMIIN: SATAKUNTA (%).

Kuvio 3-3v. SUHTAUTUMINEN MAAKUNTAHALLINTOA KOSKEVIIN VÄITTÄMIIN: SATAKUNTA (SK) vs. KOKO MAA (KM, %).

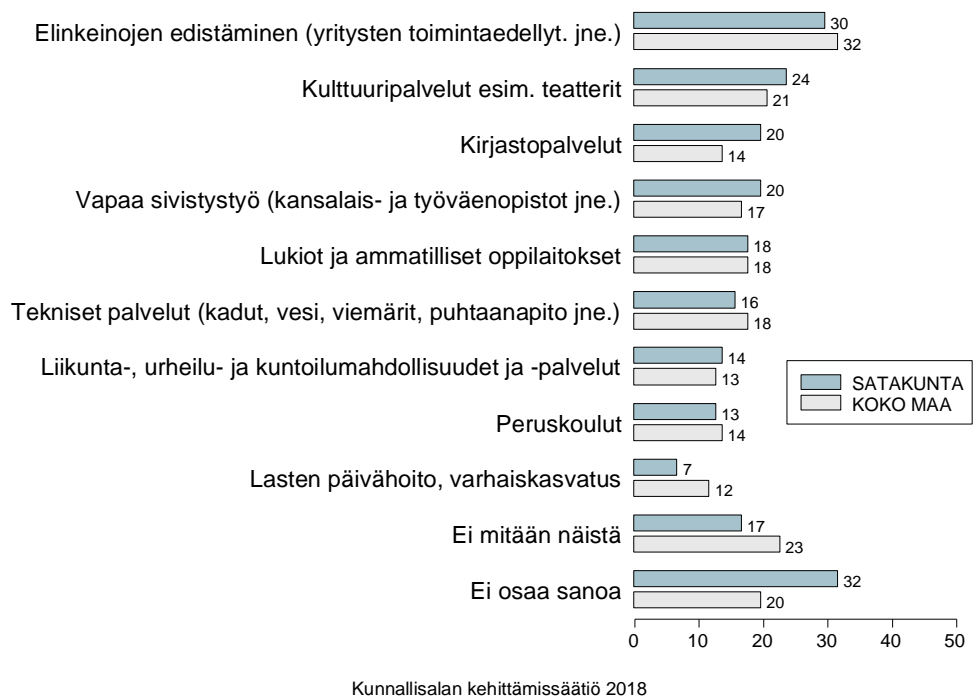

Kunnallissalan kehittämissäätiö 2018

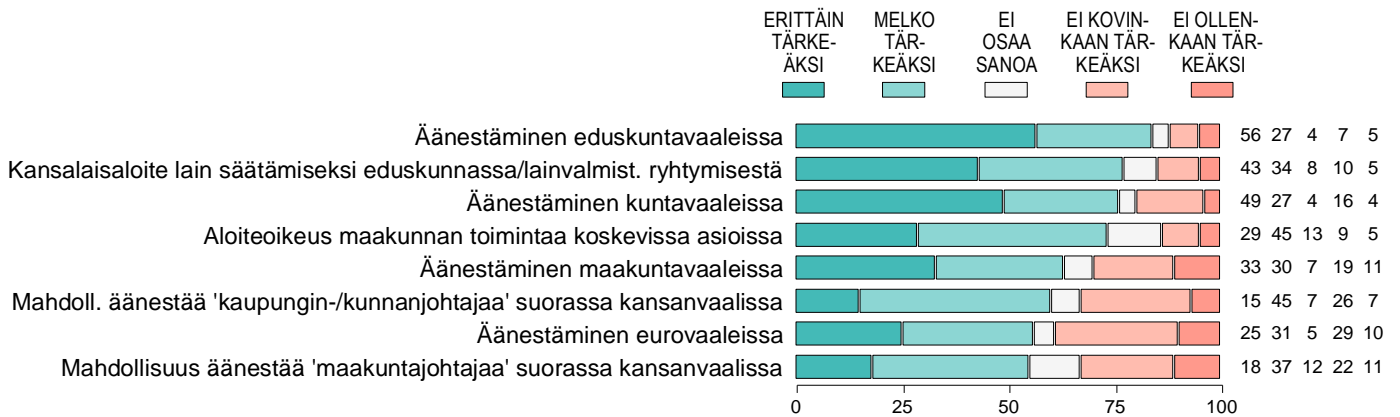
Kuvio 4-3. MITKÄ KAIKKI SEURAAVISTA KUNNILLE JÄÄVISTÄ TEHTÄVISTÄ OVAT SELLAISIA, JOTKA TULISI MYÖS SIIRTÄÄ MAAKUNNAN VASTUULLE: SATAKUNTA (%).

Kuvio 4-3v. MITKÄ KAIKKI SEURAAVISTA KUNNILLE JÄÄVISTÄ TEHTÄVISTÄ OVAT SELLAISIA, JOTKA TULISI MYÖS SIIRTÄÄ MAAKUNNAN VASTUULLE: SATAKUNTA vs. KOKO MAA (%).

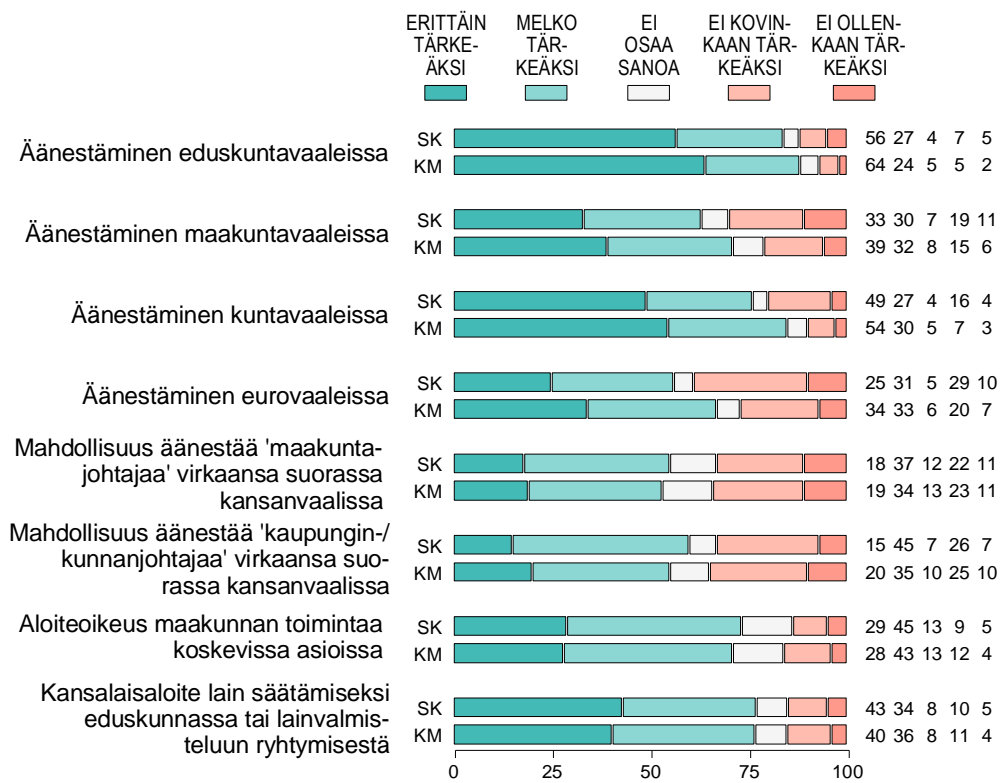

Kuvio 5-3. MITEN TÄRKEIKSI KOKEE SEURAAVAT TAVAT VAIKUTTAA PÄÄTÖKSIIN JA TOIMINTATAPOIHIN: SATAKUNTA (tekstejä osin lyhennetty, %).

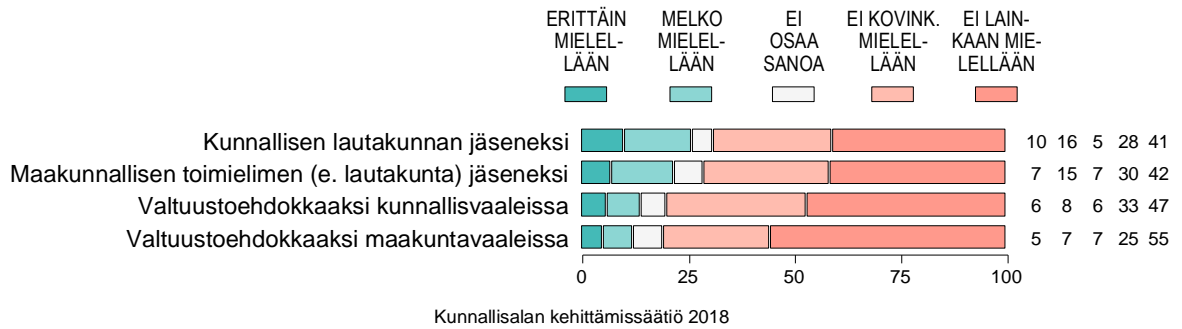
Kunnallisalan kehittämissäätiö 2018

Kuvio 5-3v. MITEN TÄRKEIKSI KOKEE SEURAAVAT TAVAT VAIKUTTAA PÄÄTÖKSIIN JA TOIMINTATAPOIHIN: SATAKUNTA (SK) vs. KOKO MAA (KM, %).

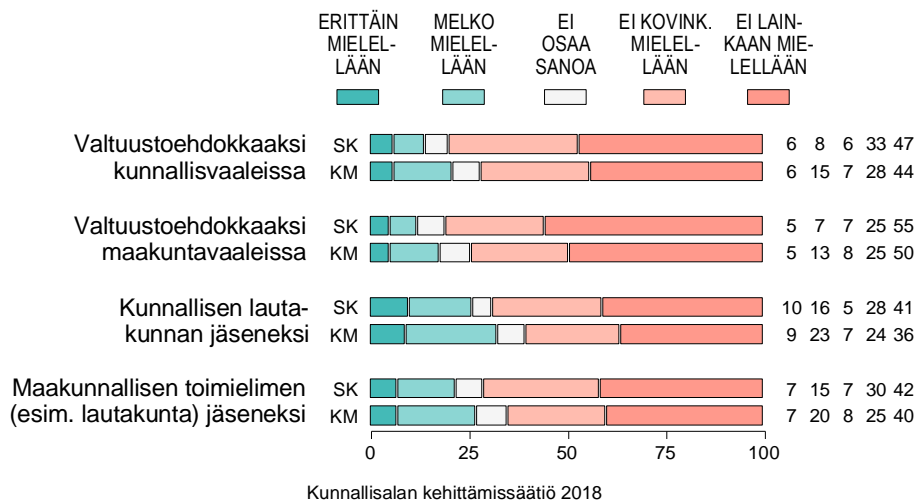

Kunnallissalan kehittämissäätiö 2018

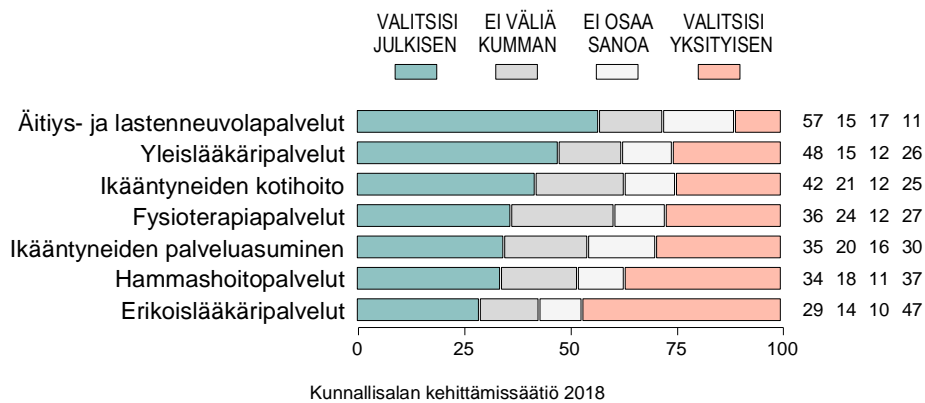
Kuvio 6-3. JOS ITSEÄ PYYDETTÄISIIN MUKAAN SEURAAVIIN YHTEISKUNNALLISIIN TEHTÄVIIN, KUINKA MIELUUSTI LÄHTISI MUKAAN: SATAKUNTA (%).

Kuvio 6-3v. JOS PYYDETTÄISIIN SEURAAVIIN YHTEISKUNNALLISIIN TEHTÄVIIN, KUINKA MIELUUSTI LÄHTISI MUKAAN: SATAKUNTA (SK) vs. KOKO MAA (KM, %).

Kuvio 7-3. JOS TARVITSISI SEURAAVIA PALVELUITA JA TARJOLLA OLISI JULKINEN JA YKSITYINEN PALVELUIDEN TARJOAJA, NIIN MITEN MENETTELISI: SATAKUNTA (%).

Kuvio 7-3v. JOS TARVITSISI SEURAAVIA PALVELUITA JA TARJOLLA OLISI JULKINEN JA YKSITYINEN PALVELUIDEN TARJOAJA, MITEN MENETTELISI: SATAKUNTA (SK) vs. KOKO MAA (KM, %).

